

2. Україна втратила позиції в рейтингу Paying Taxes 2020. URL: <https://news.maanimo.com/uk/podatky/ukrayina-vtrabila-pozitsiyi-v-rejtingu-paying-taxes-2020-28454> (дата звернення 18.10.2020 року).

3. Украина опустилась на 11 позиций в рейтинге Paying Taxes-2020. #StockWorld URL: <https://www.stockworld.com.ua/ru/news/ukraina-opustilas-na-11-pozitsii-v-rieitinghie-paying-taxes-2020> (дата звернення 18.10.2020 року).

4. Налоговые новшества: расхождения расчетов финансовой и налоговой отчетности. URL: <http://buhgalter911.com/ShowArticle.aspx?a=50388&-year=-1> (дата звернення 18.10.2020 року).

5. Податок на виведений капітал замість податку на прибуток: коли планують запровадити та які ставки застосовувати? URL: <http://www.visnuk.com.ua/uk/news/100018823-podatok-na-vivedeniy-kapital-zamist-podatku-na-pributok-koli-planuyut-zaprovaditi-ta-yaki-stavki-zastosovuvati#:~:text=6%20червня%202020%20року%20у,підприємств%20податком%20на%20виведений%20капітал.> (дата звернення 18.10.2020 року).

Тришак Л.С.

к.е.н., доцент кафедри фінансів

Шийко В.І.

к.е.н., доцент кафедри фінансів

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

МОДИФІКАЦІЯ БІЗНЕС-МОДЕЛЕЙ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

Сучасний розвиток світової економіки тісно пов'язаний із процесами цифровізації. Причому цифрова трансформація відбувається в усіх сферах бізнесу в тому числі й в банківському секторі. Зважаючи на важливу роль цього фінансового сектору економіки, процедура цифровізації їхньої бізнес-моделі потребує особливої уваги. Сьогодні цифрова трансформація є вимогою часу для банків, що забезпечить достойне конкурентне становище на ринку, яке формується під дією нових факторів конкурентоспроможності серед яких можна виокремити: рівень автоматизації бізнес-процесів; розвиток каналів самообслуговування; швидкість операцій; рівень розвитку управління даними, включаючи машинне навчання; доступність сервісів 24/7; швидкість змін, час виведення на ринок [1,2]. Таким чином постає питання активізації сучасних інструментів банківського сектору для утримання достойного конкурентного становища та зміни бізнес-моделі банківської установи відповідно до сформованих умов цифровізації. В Україні цифрова трансформація банківського сектору відбувається на базі FINTECH – можливостей. Рішенням Правління Національного банку України від 09 липня 2020 року № 453-рш затверджено Стратегію розвитку фінтеху в Україні до 2025 року. Це – перший верхньорівневий документ, що описує принципи та елементи стабільної фінтех-екосистеми, деталізує найважливіші напрями, детально заглиблюється в індикатори розвитку екосистеми на наступні п'ять років. Він – невід'ємний елемент Стратегії розвитку фінансового сектору України до 2025 року, презентованої Національним банком на початку цього року. Головне завдання цього документа – сталий розвиток інновацій, розвиток кешлес-економіки, підвищення фінансової грамотності споживачів та бізнесу. Його мета – розбудова інноваційного

фінансового ринку з масштабною фінансовою інклюзією (громадян і бізнесу) та зручними й безпечними в користуванні сервісами й продуктами, доступними за ціною та каналами поширення [3]. Активна цифровізація всіх процесів в економічці зумовлює формування інноваційних банківських продуктів.

Проте сьогодні недостатньо впроваджувати IT-інновації для утримання конкурентних позицій на ринку, вимогою часу є зміна самої бізнес-моделі управління банківською установою. На основі дослідження теоретичних положень [4, 5, 6, 7, 8] можна визначити такі основні напрямки цієї зміни: створення повністю цифрових продуктів, що не потребують паперового документообігу; тісна інтеграція банківських програмних комплексів із CRM-системами та програмним забезпеченням, що дозволяє відстежувати активність клієнтів, аналізувати отриману інформацію та будувати прогнози щодо подальших потреб клієнта на основі його досвіду; спрощення послуг і порядку взаємодії із клієнтом з одночасним розширенням кількості надаваних послуг.

На основі сформованого теоретичного базису досліджень проблематики цифровізації банківського сектору економіки виділяють такі інноваційні моделі ведення банківського бізнесу: «Розумний багатоканальний банк», «Соціально-орієнтований банк» і банк у вигляді «Фінансової/нефінансової цифрової екосистеми» [8]. Найбільш поширено моделлю є «Розумний багатоканальний банк», вона заснована на мультиканальній інтеграції, що фокусується на цифрових каналах і включає такі основні елементи цієї моделі: надсучасна мультиканальна інтеграція, що зосереджена на цифрових каналах, всеохоплююча аналітика, яка заснована на ефективному зборі інформації про клієнтів, сегментації і прогнозного моделюванні для створення збалансованого портфеля банківських продуктів; управління в режимі реального часу; інноваційні консультативні послуги, пов'язані з використанням цифрових каналів та персональної аналітики; продуктові пропозиції та цінові схеми, засновані на мікросегментах [7]. Часто зустрічаються й «Соціально орієнтовані банки», вони зорієнтовані на встановлення тісного зв'язку між банком і клієнтом шляхом використання соціальних медіа з метою визначення вподобань існуючих клієнтів, залучати нових споживачів та швидко реагувати на зміни у фінансовому середовищі. Використовуючи модель «Фінансової/нефінансової цифрової екосистеми», залежно від наявного у нього платіжного рішення та технологічної платформи, банк стає частиною цифрової екосистеми. Така модель за допомогою мобільних технологій просуває послуги, які не обмежені рамками традиційних банківських продуктів. Основними складовими частинами такої банківської моделі є [8]: мобільні платежі, засновані на технології NFC або мобільного гаманця, що підсилює конкурентоспроможність банку у сфері платежів та допомагає збільшувати кількість клієнтів; інноваційні послуги, які удосконалені інструментами мобільної комерції і сфокусовані на фінансових і нефінансових пропозиціях, мобільному маркетингу, мобільній лояльності і мобільній аналітиці; партнерство з небанківськими установами і створення спільного контенту.

Актуальність питання формування інноваційних бізнес-моделей банківських установ зумовила формування різних їх класифікацій за виокремленими ознаками. Так, Н.

Пантелєєва [8] виокремлює залежно від ступеня впровадження цифрових технологій такі моделі цифрових банків: Модель А – цифровий банківський бренд; Модель В – банк із цифровими дистанційними каналами; Модель С – 31 цифрова «донька» класичного банку; Модель Д – необанк.

Зважаючи на здобуті в процесі досліджень різних науковців класифікації бізнес-моделей банківських установ все ж таки запорукою збереження позицій банку на ринку залишаться скорочення витрат, збільшення швидкості транзакцій і мінімізація кредитних ризиків. Тому для банків важливим залишається пошук нової інноваційної моделі, яка б задовольнила вимоги сьогодення. У зв'язку з цим низка українських банків працює над переходом до технології «блокчейн», яку можна використати для управління на всіх напрямках, зокрема перевести на неї як управління ядром банку, так і напрями роботи з клієнтами. Ця технологія визнана як одна із з найбезпечніших у світі. В той же час зростання безготівкового грошового обороту за допомогою технології блокчейн підвищує прозорість кожної операції шляхом розпізнавання не тільки процесу зняття грошей з рахунку клієнта, але й цілей на які вони потрачені.

Отже, з отриманих досліджень проблеми застосування інноваційних бізнес-моделей банківських установ можна зробити висновки, що в Україні протягом останніх двох років відбувається активізація цифрових трансформацій всіх секторів економіки в тому числі фінансового сектору, що зумовило формування сучасних бізнес-моделей банківських установ для утримання конкурентних позицій на ринку. В цифровізованому середовищі банківські установи збережуть свої конкурентні позиції тільки в тому випадку якщо будуть ефективно використовувати сучасні фінансові технології для задоволення потреб споживачів.

Література:

1. Гулей А. І. Цифрова трансформація вітчизняного банківського середовища в умовах розвитку фінтех-екосистеми [Текст] / Анатолій Іванович Гулей ,Станіслав Анатоліович Гулей // Український журнал прикладної економіки. - 2019. - Том 4. - № 1. - С. 6-15.
2. Степаненко О. П. Цифровая трансформация банковской системы в условиях становления и развития цифровой экономики [Електронний ресурс] / О. П. Степаненко // Управляющие системы и машины. - 2017. - № 1. - С. 77-85. - Режим доступа: http://nbuv.gov.ua/UJRN/USM_2017_1_9
3. Стратегія розвитку фінтеху в Україні до 2025 року. Сталий розвиток інновацій, кешлес та фінграмотність. Національний Банк України. Липень 2020.
4. Нагайчук Н. Г. Трансформація економічної природи банку в умовах цифровізації: правовий аспект/ Н. Г. Нагайчук, Н. В. Басанська, С. М. Брайченко, А. Л. Чернявський, В. М. Фоменко // Вісник Університету банківської справи. - 2018. - № 3. - С. 94-101.
5. Онищенко Ю. І. Банківська діяльність в умовах розвитку цифрових технологій / Ю. І. Онищенко // Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка. - 2018. - Т. 23, Вип. 8. - С. 160-165.
6. Казарян О. Г. Вплив цифрової економіки на діяльність банків України / О. Г. Казарян // Причорноморські економічні студії. - 2019. - Вип. 38(2). - С. 98-102.
7. Бутенко В. В. Цифрова трансформація банків в Україні / В. В. Бутенко, А. А. Дроздина // Бізнес-навігатор. - 2019. - Вип. 5-2. - С. 76-81. Еркес О. Є. Потенціал цифрового розвитку банків України / О. Є. Еркес, О. В. Калита, Т. М. Гордієнко // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. - 2019. - Вип. 28(1). - С. 108-114. Онищенко Ю.

Передумови формування цифрової бізнес-моделі банків в Україні / Ю. Онищенко // Соціально-економічні проблеми і держава. - 2019. - Вип. 2. - С. 192-200.

8. Пантелеева Н. М. Цифрові технології трансформації бізнес-моделей банків. Трансформація фінансово-кредитних відносин в умовах цифрової економіки: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції (Одеса, 13-14 червня 2019 р.). Одеса: ОНЕУ, 2019. 243 с.

Урбанська Н.В.

*«Фінанси, банківська справа та страхування», 6 курс
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»*

Науковий керівник – к.е.н., доцент кафедри фінансів Шапран Н.С.

БАНКИ ЯК ЕМІТЕНТИ ЦІННИХ ПАПЕРІВ В УКРАЇНІ

Емісійна діяльність банків полягає у випуску власних цінних паперів з метою залучення коштів для формування і поповнення статутного капіталу, а також тимчасового залучення ресурсів для проведення окремих банківських операцій, фінансування певних програм чи напрямів діяльності.

Емісійна діяльність банків включає операції з випуску (емісії) власних цінних паперів і їх первинного розміщення, а також операції з реалізації прав інвесторів, засвідчених емітованими банками цінними паперами.

Банківські установи, як емітенти цінних паперів, передусім, зацікавлені в наявності ефективно функціонуючого фондового ринку, на якому здійснюється розміщення емітованих ними цінних паперів. Варто зазначити, що діяльність банків у ролі емітентів цінних паперів характеризується недостатньою активністю.

Існують певні фактори, які негативно впливають на емісійну діяльність банків тому й виникає потреба розроблення шляхів їх подолання. Частка операцій з цінними паперами у вітчизняній банківській системі ще невелика. Це пояснюється зваженою політикою керівництва банків щодо вкладень у фондові інструменти. Наступною не менш важливою проблемою, яка гальмує участь банків як емітентів є нестабільність політики держави. Саме тому необхідно вдосконалювати законодавчу базу, яка регулює діяльність банків, а також створювати сприятливі умови для роботи банків з цінними паперами. Іншою проблемою є зниження рівня довіри населення до банківських депозитів, що призводить до скорочення їх ресурсної бази, і тому необхідно посилювати банківський менеджмент і вдосконалювати політику банків щодо залучення ресурсів через випуск цінних паперів.

Розвиток операцій з цінними паперами може стати одним з провідних елементів забезпечення інтеграції банківської системи України у світовий економічний простір. На фоні росту обсягів випусків цінних паперів відбувається і певна диверсифікація цінних паперів, наслідком цього процесу є ускладнення самого ринку. В умовах світових і вітчизняних кризових явищ фінансової системи це є позитивною тенденцією, яка створює передумови для зниження ступеня ризику в діяльності інвестора.

Наприклад, польський фондовий ринок характеризується невисокою ліквідністю допущених до обороту акцій банківських установ. На польському біржовому ринку